

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te GERAARDSBERGEN

Hoofdstructuur	bao
Instellingsnummer	23556
Instelling	Vrije Basisschool
directeur	Sabine MICHIELS
adres	Gasthuisstraat 100 - 9500 GERAARDSBERGEN
telefoon	054-41.26.43
fax	054-41.26.43
e-mail	hunnegem@skynet.be
website/url	www.hunnegem.be
Bestuur van de instelling	Kath. Basisschool Hunnegem
adres	Gasthuisstraat 100 - 9500 GERAARDSBERGEN
Scholengemeenschap	Kath. Basisond. Geraardsbergen-Deftinge
adres	Gasthuisstraat 100 - 9500 GERAARDSBERGEN
CLB	Vrij CLB Ninove
adres	Kluisweg 13 - 9400 NINOVE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	08-10-2012; 09-10-2012; 11-10-2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	11-10-2012
Datum bespreking verslag met de instelling	19-10-2012
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Johan Kets
Teamleden	Katrien De Roo
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de focus	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJS-REGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 kleuteronderwijs: Nederlands.....	7
3.1.1.2 kleuteronderwijs: wereldoriëntatie.....	7
3.1.1.3 kleuteronderwijs: Nederlands en kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
3.1.1.4 lager onderwijs: Nederlands	9
3.1.1.5 lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?.....	16
4.1 Professionalisering	16
4.1.1 Deskundigheidsbevordering.....	16
4.2 Begeleiding.....	17
4.2.1 Leerbegeleiding.....	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	19
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	20
6.1 Wat doet de school goed ?.....	20
6.2 Wat kan de school verbeteren ?.....	20
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	21
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg.....	21
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	21

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering
2. de kwaliteitsbewaking door de school
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan

Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:

- o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
- een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
 3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visie-ontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Hunnegem ligt in een wijk met dezelfde naam, dicht bij het centrum van Geraardsbergen. Ze is gehuisvest op een voormalige kloostersite, waarvan de oorsprong teruggaat tot de twaalfde eeuw.

In haar visie legt de school een duidelijke klemtoon op cognitieve vorming, maar ze koppelt daar onmiddellijk ook het belang van de sociaal-emotionele ontwikkeling aan. De grote verscheidenheid van haar doelpubliek noopt haar ertoe om een stevige zorgstructuur uit te bouwen, die zowel trager vorderende als knappere leerlingen de beste kansen biedt. Een belangrijke instroom van anderstalige kinderen vormt een uitdaging voor het taalonderwijs. Dat ze er bij het einde van de basisschool in slaagt om vrijwel al deze leerlingen de eindtermen voor Nederlands te laten bereiken, is een bewijs van de professionaliteit van dit hardwerkend team.

Tijdens de doorlichting stonden Nederlands en wereldoriëntatie in de focus, zowel voor het kleuteronderwijs als in de lagere afdeling. Voor beide leergebieden kan het team aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen nastreeft en de eindtermen bereikt.

De leerkrachten van de kleuterafdeling streven de doelen voor Nederlands en wereldoriëntatie op een geïntegreerde wijze na in evenwichtig opgebouwde belangstellingscentra. Ze richten zich daarbij op een planningsinstrument van het eigen net om de doelen te kiezen en om ze te evalueren. Vooral bij de planning raadplegen ze ook de bijhorende leerplandoelen. Voor wereldoriëntatie noteren ze op een uitgebreide leerlijn in welke activiteit elk leerplandoel aan bod komt, om er zeker van te zijn dat ze niets vergeten. De tijdsinvestering die dit vraagt, maakt het weinig waarschijnlijk dat ze een dergelijke strategie ook kunnen inzetten om voor Nederlands de volledigheid van het aanbod te garanderen. De leerlijn en de hoekenfiches zorgen wel voor continuïteit en gradatie over de klassen heen.

Een rijk klasklimaat en de stimulerende begeleidingsstijl geven kleuters volop kansen om actief te exploreren, om hun ervaringen te verwoorden en erover te reflecteren. Ontwikkelingsmaterialen, die soms zelf of in samenwerking met ouders gemaakt worden, sluiten goed aan bij de ontwikkeling van de kleuters en bij het lopende belangstellingscentrum.

Het team van de lagere afdeling volgt nauwgezet een onderwijsleerpakket om de doelen voor Nederlands te realiseren, zonder daarbij het leerplan uit het oog te verliezen. Naast het aanbod van de methode, neemt het team nog diverse waardevolle – vaak klasoverschrijdende – initiatieven, waarbij het domein ‘lezen’ in de kijker staat. In vele klassen nodigen de gebruikte werkvormen leerlingen uit tot interactie. Methodegebonden en schooloverstijgende toetsen vormen de aanzet om kinderen extra ondersteuning of meer uitdagingen te bieden. Daaruit haalde het team ook een aandachtspunt voor begrijpend lezen, dat nu een aanzet tot bijsturing krijgt.

Een jarenlange prioriteit rond wereldoriëntatie en de recente invoering van een leerpakket in enkele klassen, vormen voor het team een motief om alle leerplandoelen te linken aan thema's en activiteiten. Net zoals in de kleuterafdeling, kiest het team hier meer voor uitgebreide ‘verantwoording’ dan voor een (eventueel selectieve) ‘ontwikkelingsgerichte’ aanpak van vermoede probleemvelden. Dat streven naar perfectie is ook merkbaar in de zelf uitgewerkte thema's, die gerust ‘voorbeelden van goede praktijk’ mogen genoemd worden. Hoewel, toch één aandachtspunt hierbij: voor sommige activiteiten zijn veel meer leerplandoelen geselecteerd dan er effectief kunnen aan bod komen. Actief leren krijgt ook in de lessen wereldoriëntatie heel wat aandacht. Evaluatie, die verder gaat dan louter feitenkennis, is een deelaspect waar collega's nog kunnen leren van elkaar.

Naast de leergebieden, onderzocht het inspectieteam ook twee ondersteunende processen: deskundigheidsbevordering en leerbegeleiding.

Professionalisering richt zich vooral op (team-)nascholing door externe deskundigen. Het leren van elkaar, inhoudelijk overleg of het gebruik van de expertise in de school zelf, is (behalve voor zorg) minder structureel voorzien. Het behoefteonderzoek steunt op een ruime selectie uit verschillende bronnen en wordt jaarlijks aangevuld met nieuwe aandachtspunten. Hieruit een beperkte keuze maken voor het prioriteitenplan, lukt nog niet zo goed. Daardoor kijkt het team op tegen een berg op te volgen of nieuwe prioriteiten. Het risico is vrij groot dat enkele daardoor weinig diepgaand of met beperkte ondersteuning afgehandeld worden. Van een aantal vernieuwingsinitiatieven zijn echter wel positieve effecten merkbaar in het didactisch handelen van de leerkrachten.

Leerbegeleiding is structureel goed uitgewerkt. Zowel de klasleerkrachten als het zorgteam streven naar een goed evenwicht tussen preventieve en remediërende tussenkomsten. Ze slagen erin om hun onderwijs zo goed als mogelijk te laten aansluiten bij de individuele ontwikkeling van kinderen. Om aansluiting te verzekeren koos de lagere afdeling voor dezelfde observatiestructuur als de kleuterafdeling. De huidige invulling ervan is echter minder functioneel om vorderingen voor diverse leergebieden in het lager onderwijs op te volgen. De stappen- en handelingsplannen zijn meestal zeer concreet uitgewerkt, wat een effectieve remediëring mogelijk maakt.

Het algemeen beleid van de school ligt in handen van de directeur, die ruim tijd maakt voor pedagogisch-didactische beleidsaspecten. Reflectie over onderwijskwaliteit is zowel op het niveau van de klas, als op schoolniveau goed uitgebouwd. Het gebruik van outputgegevens als bron voor kwaliteitsverbetering heeft nog een groeimarge.

Het inspectieteam besluit deze doorlichting met een gunstig advies voor de hele school. Het waardeert de doorgedreven inzet van leerkrachten en directie om kinderen kwaliteitsvol onderwijs te bieden. Wellicht kunnen de vaststellingen in dit verslag hen daarbij verder inspireren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJS-REGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op:

3.1.1.1 kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands op een geïntegreerde wijze na. Ze creëert een krachtige taalleeromgeving met een doelgericht aanbod, waarbij de verschillende domeinen aan bod komen.

3.1.1.2 kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

In de kleuterafdeling worden de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie doelgericht en samen met doelen van andere leergebieden in natuurlijke samenhang nagestreefd. Er is voor alle domeinen een degelijk aanbod.

3.1.1.3 kleuteronderwijs: Nederlands en kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Alle teamleden richten zich op het referentiekader van de eigen koepel bij de planning van hun aanbod. Ze hanteren de structuur van ontwikkelingsdomeinen om activiteiten te kaderen binnen verschillende ervaringssituaties.

Hierbij geldt de afspraak dat ze een beperkt aantal dominante ontwikkelingsaspecten kiezen, om de doelgerichtheid van hun aanbod te verhogen.

Daarna proberen ze, zowel voor wereldoriëntatie als voor Nederlands, die gekozen aspecten te verfijnen vanuit bijhorende leerplandoelen. Daarvoor hanteren ze een overzichtsbundel of een digitaal zoekstelsel.

Dezelfde leerplangerichtheid blijkt ook uit de doelen die ze bij praatplaten, ontwikkelingsspellen en in hoekenfiches formuleren.

In een uitgebreide themaplanning noteert elke leerkracht verder ook de geraadpleegde bronnen, de na te streven woordenschat, mogelijkheden voor hoekenverrijking, de spreiding van activiteiten over de week en reflecties over kleuters en over hun didactisch handelen.

Om de volledigheid van het aanbod in kaart te brengen, houdt het team per belangstellingscentrum bij, welke ontwikkelingsaspecten kansen kregen.

Voor wereldoriëntatie doen ze dat bovendien op het niveau van de behandelde leerplandoelen. Er is nog te weinig nagedacht over de efficiëntie van het jaarlijks opnieuw

invullen van alle activiteiten bij elk leerplandoel in de lange doelenlijst.

Voor Nederlands echter blijft het streven naar evenwicht en volledigheid beperkt tot de ontwikkelingsaspecten. Uit documenten en observaties blijkt dat de verschillende domeinen zeker aandacht krijgen. Maar of alle onderliggende leerplandoelen evenwichtig aan bod komen, is minder duidelijk.

De thematische aanpak in de vorm van belangstellingscentra zorgt voor een goede horizontale samenhang tussen de verschillende leergebieden. Gradatie en continuïteit zijn vooral terug te vinden in de hoeken- en ontmoetingsfiches. Voor de opbouw van kalenders is er een ontwikkelingslijn, die ook doorloopt naar de eerste klas van de lagere afdeling, maar omwille van een nieuw leerpakket nog enige aanpassing vergt. Gradatie bij de invulling van thema's, leeruitstappen of nagestreefde woordenschat steunt nog eerder op de jarenlange samenwerking tussen de verschillende teamleden dan op formele afspraken.

Alle leerkrachten proberen expliciet aspecten van ICT en sociale vaardigheden te integreren in de aangeboden activiteiten.

Bij de keuze en de invulling van belangstellingscentra spelen leerkrachten in op de leefwereld van de kinderen om hun betrokkenheid te verhogen. Vaak mogen ze materialen van thuis meebrengen. Oudere kleuters krijgen kansen om te brainstormen over vragen en deelaspecten, die ze in het gekozen thema willen uitwerken.

In vele groepen maakt de juf tijd om met kleuters te reflecteren op de voorbije activiteiten, hoe ze die aanpakten en wat ze eruit leerden.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De kleuterleidsters zorgen voor een rijk klasklimaat, waarin kinderen kunnen experimenteren met diverse materialen. In een uitnodigende begeleidingsstijl stimuleren ze de kleuters om hun handelen en denken op een juiste manier te verwoorden.

De spontane uitleg van sommige kleuters over hun klas en waar ze mee bezig zijn, wijst op een veilige leeromgeving die spreekdurf en spreekvaardigheid in de hand werkt.

Meerdere hoeken, waaronder de boekenhoek, zijn verrijkt in functie van het lopende thema en nodigen uit tot exploreren en tot interactie.

Diverse symbolen en pictogrammen brengen niet-talige boodschappen over beschikbaarheid en afspraken. Het 'lezen' van opdrachtkaarten en stappenplannen is een vaak voorkomende activiteit. Oudere kleuters halen informatie uit tabellen en de zandtafel biedt mogelijkheden tot 'naschrijven' van patronen en vormen.

De mogelijkheden die de poppenkast kan bieden, worden niet altijd even doeltreffend benut.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De school beschikt over een rijke waaier aan ontwikkelingsmaterialen, soms ook door de leerkracht zelf geconstrueerd in het kader van het belangstellingscentrum.

Samen met ouders ontwerpt het kleuterteam verteltassen, die ouders en hun kinderen gevarieerde kansen bieden om samen met taal bezig te zijn. Ook de verjaardagskoffer, die jarige kleuters meenemen naar huis, verhoogt de betrokkenheid van ouders.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem

Nauwgezette reflecties per thema geven de kleuterjuf aanwijzingen over de ontwikkeling van elke kleuter. Driemaal per jaar structureren leerkrachten deze observaties voor elke kleuter via een kleurcode in het kindvolgsysteem. De ontwikkelingsdomeinen en –aspecten vormen hierbij het referentiekader. In tegenstelling tot de keuze van het aanbod, zijn de leerplandoelen veel minder richtinggevend bij observatie. Dit verklaart misschien de beperkte of minder expliciete observatiegegevens voor wereldoriëntatie. Het team toont aan dat de meeste kleuters vrij goed scoren op deze testen en dat de overstap naar het eerste leerjaar zelden voor grote problemen zorgt.

Rapporteringspraktijk
Interne / externe
communicatie

De nieuwsbrief bij elk thema biedt ouders informatie over wat hun kind op school leert in het voorbije en geplande belangstellingscentrum.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Op basis van het overgangsgesprek, de klasmap en de kinddossiers krijgt de leerkracht zicht op het ontwikkelingstraject van elke kleuter. De hoger genoemde reflecties en het kindvolgsysteem verfijnen dit beeld. Ze zijn het vertrekpunt voor eventuele bijsturing van de aanpak of voor overleg met de zorgleerkracht, die zo nodig extra ondersteuning biedt. Kinderen die niet vorderen zoals verwacht, krijgen extra hulp, bijkomende materialen of opdrachten op een ander niveau. Vaak zijn deze ondersteuningsinitiatieven voor het leergebied Nederlands heel concreet en gedetailleerd uitgewerkt.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

De school volgde een langdurend professionaliseringstraject om haar aanbod voor wereldoriëntatie op punt te stellen. Nu zoekt ze nog de juiste strategie om deze prioriteit af te sluiten en de nieuwe inzichten en aanpak te borgen. Om beter in te spelen op de noden van anderstalige kinderen, volgen de directeur en de zorgcoördinator nascholing. Daaruit willen ze ideeën halen om de hoeken in elke kleuterklas taliger uit te bouwen.

Kwaliteitszorg

Het team legt de lat hoog bij het streven naar kwaliteit. Leerkrachten investeren veel tijd en energie in het uitwerken van kleuteronderwijs dat beantwoordt aan de maatschappelijke verwachtingen. Hierbij ligt de klemtoon nog meer op een uitgebreide verantwoording van hun aanpak. Dit belemmert soms een beperkte, maar onderbouwde, selectie van aandachtspunten voor verdere ontwikkeling. De bijgestuurde ontwikkelingsdoelen voor techniek en taalbeschouwing waren aanleiding om deze vormingsaspecten te herbekijken. In de klaspraktijk zijn de effecten van deze prioriteiten duidelijk merkbaar.

3.1.1.4 lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor Nederlands. Het consequent gebruik van een onderwijsleerpakket garandeert een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. Resultaten van methodegebonden en schooloverstijgende toetsen bevestigen dit.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Brede harmonische vorming
Actief leren

De teamleden richten zich op het onderwijsleerpakket om de leerplandoelen voor Nederlands te bereiken. Ze proberen dit nauwgezet af te werken. Toch gaan de meesten er voldoende kritisch mee om en verwijzen ze geregeld naar leerplandoelen in lesfiches of wanneer ze afwijken van wat de methode voorstelt. De meeste teamleden passen de planning en suggesties uit het leerpakket aan, zodat ze goed aansluiten bij hun concrete aanpak in de klas.

Naast het aanbod van het onderwijsleerpakket, organiseert het team nog diverse klasoverschrijdende initiatieven om doelen van het domein 'lezen' extra kansen te geven. De boekenpromotie, het tandemlezen en de voorleesmomenten zijn daar mooie illustraties van. Ook theaterbezoek staat regelmatig gepland. In enkele klassen doen leerkrachten extra inspanningen om poëzie een plaats te geven, niet alleen binnen de lessen Nederlands maar ook in andere leergebieden. Voor het deelaspect 'strategieën' hanteren de meeste klasgroepen consequent de richtvragen en stappenplannen, geïnspireerd op de methode.

Leerkrachten maken gebruik van ict-ondersteuning tijdens de inoefenfase of bij het creatief schrijven. Ze hanteren frequent partnerwerk of overleg in kleine groepjes, waarbij ze – naast de doelen voor Nederlands – ook kansen scheppen om sociale vaardigheden te oefenen. In vele klassen stimuleert de leerkracht de betrokkenheid van leerlingen door te verwijzen naar hun voorkennis. Sommigen verduidelijken ook de lesdoelen aan de kinderen.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

In navolging van de schoolvisie, die cognitieve ontwikkeling beklemtoont, kiezen de meeste teamleden voor het maximum aantal lestijden dat hun koepel voorstelt om de leerplandoelen voor Nederlands te bereiken. De activiteiten zijn vaak gekenmerkt door een motiverende instap en een enthousiaste begeleidingsstijl, waarbij de juf kinderen aanmoedigt om taal te gebruiken en erover te reflecteren. In enkele gevallen lopen het klassikaal vraaggesprek of een beurtleesmoment wat lang uit.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Het team beschikt, globaal genomen, over de nodige leermiddelen dat het leerplan voorstelt. Vaak zorgen leerkrachten of leerlingen voor bijkomende materialen. De klasbib is meestal goed voorzien van aangepaste literatuur. Een uitbreiding van het audiovisuele materiaal kan de didactische aanpak ondersteunen.

Evaluatie In methodegebonden en schooloverstijgende toetsen kan

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

de school positieve effecten van haar taalonderwijs voorleggen. In relatie met de toch aanzienlijke instroom van anderstalige kinderen getuigen deze resultaten van de kwaliteitsvolle inspanningen die het team op dit vlak levert. De school volgt een aantal aspecten van taalontwikkeling ook op via een genormeerd leerlingvolgsysteem. De analyse is meestal een aanzet tot remediëring op leerlingniveau.

Toch kwam de school op basis van de resultaten ook een probleem rond spelling op het spoor. Dit werd al besproken op de lerarenvergadering. Individuele teamleden proberen hieraan te verhelpen door extra oefenkansen voor het 'kennen' van de juiste schrijfwijze. Maar andere streefdoelen krijgen minder expliciete aandacht: het flexibel 'kunnen' toepassen ervan in functionele taalsituaties en wat het leerplan 'zijn' noemt (motivatie, controleren, ...). In het leerlingdossier zijn ook observaties rond taalontwikkeling opgenomen. Maar die zijn te weinig specifiek om een goed houvast te bieden voor extra ondersteuning van de betrokken leerling.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe
communicatie

Zesmaal per jaar rapporteert de school aan de ouders over de vorderingen van hun kind. Alle domeinen van Nederlands komen daarbij aan bod, maar niet altijd even frequent. Het semesterrapport vermeldt ook een totaalprocent, zowel voor Nederlands als voor meerdere leergebieden samen. Het team reflecteerde nog weinig over de zinvolheid hiervan in functie van de ontwikkeling van kinderen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Zorg

Het didactisch handelen van de teamleden toont een sterke bekommernis om aan te sluiten bij de individuele taalontwikkeling van elke leerling. De differentiatiemogelijkheden van het onderwijsleerpakket en flexibele werkvormen zijn daarbij belangrijke hulpmiddelen. Het team kiest duidelijk voor een preventieve aanpak door bijvoorbeeld spellingzwakke kinderen in kleine groepjes te ondersteunen, door sommige kinderen teksten vooraf te laten doornemen, ...

Voor leerlingen die moeilijkheden ondervinden is er overleg met een bijkomende ondersteuning van de zorgleerkracht. Vaak hanteren leerkrachten hierbij degelijk uitgewerkte stappenplannen met concrete afspraken voor remediëring. Sneller vorderende leerlingen krijgen uitdagende taaltaken, volgen sommige taalactiviteiten in een hogere klas of mogen medeleerlingen ondersteunen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Professionalisering voor dit leergebied richtte zich recent vooral op de nieuwe leerplandoelen voor taalbeschouwing. De effecten ervan zijn in de klaspraktijk al duidelijk merkbaar.

Op niveau van de scholengemeenschap overlegden de leerkrachten van de hoogste klassen hierover ook met hun collega's van het secundair onderwijs.

Kwaliteitszorg De leerkracht van de eerste klas gebruikt een ander leerpakket, dat meer toegespitst is op aanvankelijk lezen. Het team bewaakt de aansluiting met de volgende klassen en ontdekte hierbij een probleem voor begrijpend lezen. Leerplandoelen werden vergeleken en leerkrachten gingen op zoek naar uitbreidingsmateriaal. Een werkgroep zal dit aspect ook verder onderzoeken. Het team is nog op zoek naar de meest efficiënte manier om resultaten uit schooloverstijgende toetsen en uit het vervolgonderwijs te gebruiken voor kwaliteitszorg. Enkele leerkrachten volgden al nascholing in dit verband.

3.1.1.5 lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De doelgerichte aanpak wijst erop dat de lagere afdeling met de meeste leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie bereikt. Alle domeinen komen op een samenhangende wijze aan bod.

Curriculum Onderwijsaanbod Referentiekader Planning Evenwichtig en volledig Samenhang Brede harmonische vorming Actief leren	Tot vorig jaar stelden alle leerkrachten zelf hun thema's samen, waarin ze de leerplandoelen voor hun klas verwerkten. Recente klaswissels deden de teamleden van de onderbouw kiezen voor een onderwijsleerpakket. Toch onderzoeken ook zij de leerplandoelen die per thema aan bod komen. Ze kaderen ook andere activiteiten, zoals onthaal, de eerste schooldag, uitstappen, ... binnen de verwachtingen volgens het leerplan.
---	---

De uitwerking van de thema's is bewonderenswaardig. Leerkrachten investeren veel tijd en energie om hun activiteiten grondig voor te bereiden. In hun ijver selecteren sommigen wel zeer veel doelen, zodat de vraag rijst of die allemaal even grondig aan bod komen binnen één activiteit. Sommigen maken wel een onderverdeling tussen hoofddoelen en bijkomende doelen.

Deels vanuit de nieuwe methode, maar ook vanuit eigen opzoekwerk, bestaat het aanbod in de meeste klasgroepen, naast kennis en inzicht, ook uit vaardigheden. Meerdere leerkrachten kunnen hierbij waardevolle initiatieven verwoorden. Het team doet inspanningen om het vernieuwde domein 'techniek' te integreren in de activiteiten. Ze houden een overzicht bij met de kansen die ze hiertoe benutten.

In een zeer uitgebreide leerlijn inventariseert het team per leerplandoel welke thema's en activiteiten aan bod kwamen in elke klas. Regelmatig is er een nieuwe update. Teamleden verwoorden dat ze daardoor een goed zicht hebben op mekaars aanbod en zien het als een garantie voor volledigheid en continuïteit. Of dit titanenwerk elk jaar opnieuw moet gebeuren, is niet duidelijk. Sommige leerkrachten stellen dat het nu nog wel nuttig is om de afstemming te verzekeren bij de (gedeeltelijke) invoering van het nieuwe leerpakket.

Het gebruik van actualiteit als aangrijpingspunt bij het

nastreven van doelen voor wereldoriëntatie vertoont variatie van klas tot klas. Sommige teamleden slagen er beter in om dit aspect te integreren in hun lessen, bij anderen blijft het nog eerder een losstaand gegeven.

Meerdere klassen organiseren meerdaagse extra-murosactiviteiten, waarbij ze een waardevolle horizontale samenhang realiseren tussen wereldoriëntatie en andere leergebieden.

Leergebiedoverschrijdende eindtermen voor ict, sociale vaardigheden en leren leren krijgen in vele klassen een plaats binnen de leeractiviteiten.

Een aantal leerkrachten houdt rekening met de interesses van kinderen, door samen met hen te 'brainstormen' of door een deel van het thema door hen te laten invullen.

Sommigen stimuleren de leerlingen om 'wetenschappelijk' te leren denken bij het opzetten van proefjes en experimenten of door het formuleren van hypothesen.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Heel wat leerkrachten schakelen coöperatieve werkvormen in tijdens de lessen wereldoriëntatie. De inzichten die het team opdeed bij de nascholing rond flexibele werkvormen, rendeert in de dagelijkse praktijk.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

In de klassen zijn de noodzakelijke tijd- en ruimtekaders beschikbaar. Ze zijn niet overal even gemakkelijk bereikbaar. Ook de invulling ervan vanuit het lopende thema of vanuit de actualiteit verschilt van klas tot klas.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief

De teamleden gebruiken methodegebonden of zelfontworpen toetsen om de vorderingen van elke leerling na te gaan. In tegenstelling tot de keuze van het aanbod, is de verwijzing naar leerplandoelen hier minder prominent aanwezig. Toch groeien er initiatieven om naast kennis ook vaardigheden te toetsen. Deze individuele pogingen vinden nog geen forum om er met het hele team uit te leren. Reflecties met de leerlingen bij het einde van de les komen vaak voor. Leerkrachten stimuleren de kinderen om ook na te denken over het afgelegde leerproces. Vooral in de hogere klassen lopen er interessante initiatieven rond alternatieve vormen van evaluatie. Bij enkele activiteiten hebben de leerlingen vooraf zicht op de beoordelingscriteria en krijgen ze kans om zichzelf en hun medeleerlingen te evalueren.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Zorg

De stimulerende begeleidingsstijl van de leerkracht en de interactiemogelijkheden dragen bij tot een veilige leeromgeving.

Het is bij wereldoriëntatie nog minder de gewoonte om te differentiëren tussen leerlingen. Meestal krijgt iedereen dezelfde opdrachten, taken en toetsen. Wel zijn er initiatieven om in te spelen op de interesse van leerlingen en om aan te sluiten bij hun leefwereld.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Een jarenlange prioriteit rond wereldoriëntatie zorgde ervoor dat vrijwel alle teamleden een goed zicht hebben op de eindtermen en leerplandoelen voor dit leergebied. Tijdens

overleg spreidden ze de doelen over de verschillende klassen. Ook de hierboven genoemde leerlijn kreeg toen een aanzet.

De leerkrachten zijn op de hoogte van de nieuwe eindtermen voor de domeinen 'natuur' en 'techniek'. De school organiseerde hierover een studiedag en kocht materialen aan. De effecten ervan zijn merkbaar in het didactisch handelen van de leerkrachten.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op:

Onderzochte voorwaarde	Verwijzing regelgeving	JA/NEEN
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs?	Decreet Basisonderwijs - Art. 62,6°	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht?	Decreet Basisonderwijs - Art. 62,8°	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen?	Decreet Basisonderwijs - Art. 62,10°	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op:

Onderzochte regelgeving	Verwijzing regelgeving	JA/NEEN
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen?	Decreet Basisonderwijs - Art. 37	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen		ja
• de bijdrageregeling		ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement t.a.v. de onderwijstaal		ja
• de afspraken i.v.m. het rookverbod		ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden		ja
• de procedures volgens dewelke getuigschriften worden toegekend		ja
• de procedure volgens welke beroep kan ingediend worden tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift		ja
• bepalingen i.v.m. het recht op onderwijs aan huis		ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen		ja

• afspraken i.v.m. huiswerk, agenda's en rapporten		ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld		neen
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht?	Decreet Basisonderwijs - Art. 37	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen?	Decreet Basisonderwijs - Art. 47	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat door het schoolbestuur voor de school wordt vastgelegd		ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen		ja
• de wijze waarop het leerproces van de leerlingen wordt beoordeeld en hoe daarover wordt gerapporteerd		ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs		ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen		ja
Wordt de verplichte informatie aan de ouders correct bezorgd bij de eerste inschrijving?	Decreet Basisonderwijs - Art. 28	ja
Zorgt men voor een correcte invulling van het zorgbeleid?	Decreet Basisonderwijs - Art. 153septies (enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien er onthaalonderwijs aan anderstalige leerlingen georganiseerd wordt, is er dan een individueel werkplan voor de leerling?	BVR personeelsformatie	niet van toepassing
Indien er onthaalonderwijs aan anderstalige leerlingen georganiseerd wordt, is er dan nascholing taalvaardigheid en sociale integratie voorzien voor leerkrachten?		niet van toepassing
Wordt de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift gerespecteerd?	Decreet Basisonderwijs - Art. 53-57 en BVR voor het uitreiken van het getuigschrift van basisonderwijs en het vastleggen van de vorm ervan	ja
Worden de bepaalde lijsten, notulen en dossiers m.b.t. het getuigschrift aangelegd en bewaard?	Decreet Basisonderwijs - Art. 53-57 en BVR voor het uitreiken van het getuigschrift van basisonderwijs en het vastleggen van de vorm ervan	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct?	Decreet Basisonderwijs - Art. 53-57 en BVR voor het uitreiken van het	ja

	getuigschrift van basisonderwijs en het vastleggen van de vorm ervan	
Wordt het recht op 28 lestijden/week gerespecteerd?	Decreet Basisonderwijs - Art. 28	ja
Is er overlegd of onderhandeld in het lokaal comité als er een 29ste lestijd georganiseerd wordt?	Decreet Basisonderwijs - Art. 28	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

Motivering

De visietekst in het nascholingsplan verduidelijkt kort het belang van professionalisering en stelt teamgerichte nascholing als streefdoel. Individuele nascholing kan uiteraard ook in zoverre ze aansluit bij de schoolprioriteiten of het persoonlijk ontwikkelingsplan. Verder regelt de tekst de procedure voor behoeftebepaling en de fasen in het nascholingsproces.

De directeur probeert een breed veld te bestrijken bij het bepalen van de noden van de school. Ze haalt aandachtspunten uit de vorige doorlichting, uit de zelfevaluatie van de school, uit functioneringsgesprekken, uit nog lopende prioriteiten en uit het zorgbeleid. Verder spelen ook leerplanvernieuwing en opties binnen de scholengemeenschap een rol. De gedetecteerde werkpunten vult ze aan op een schema, gespreid over vier jaar. De teamleden krijgen informatie over nascholingsmogelijkheden en mogen hieruit een 'top 3' samenstellen.

Uit deze verzameling distilleert de school een prioriteitenplan. Dit bestaat deels uit de opvolging van lopende prioriteiten, deels uit nieuwe prioriteiten. Daarnaast vermeldt het ook de implementatie van nieuwe onderwijsleerpakketten, die op zich ook een prioriteit vormen.

De school heeft nog geen sluitende aanpak gevonden om uit deze lange lijst een beperkte keuze te maken. Daardoor bestaat het risico op overbevraging en op een vluchtige afhandeling van sommige prioriteiten. De kans is groot dat de directeur handen tekort komt om de toepassing ervan op de klasvloer, effectief te ondersteunen. Enige selectiviteit is er wel ten opzichte van de vormingsvoorstellen van de scholengemeenschap.

Voor sommige prioriteiten is er een duidelijke strategie uitgetekend om de implementatie te ondersteunen, voor andere is die veel minder duidelijk. Daardoor percipieert het team ze soms als 'nog maar een opdracht erbij'. Toch proberen teamleden ook voor deze aandachtspunten tijd vrij te maken tijdens informele overlegmomenten.

Elke leerkracht behoort tot een werkgroep, die vooral organisatorische taken op zich neemt. Enkele meer onderwijskundige werkgroepen, zoals output en gezondheidsbeleid, krijgen aansturing van de directeur en van de pedagogische begeleiding.

Behalve voor zorg, was het nog geen gewoonte om personeelsleden aan te spreken als 'interne expert' bij het uitwerken van prioriteiten. Die expertise is nochtans aanwezig voor een aantal leergebieden.

In samenwerking met de schoolbegeleider organiseert de directeur formele klasbezoeken, vaak in functie van lopende prioriteiten. Tijdens functioneringsgesprekken overlegt ze met elk teamlid welke werkpunten ze in hun persoonlijk ontwikkelingsplan kunnen opnemen. De informele overlegmomenten ervaren leerkrachten als verrijkend voor hun klaspraktijk. Formele overlegmomenten met het hele team blijven, om organisatorische redenen, beperkt tot de lerarenvergadering. Dit bemoeilijkt soms het samen reflecteren over pedagogisch-didactische onderwerpen en de gezamenlijke visieontwikkeling. Beginnende leerkrachten krijgen praktische ondersteuning van een 'meter'. De samenwerking is vaak voor beide partijen een meerwaarde. Bij de start krijgen ze van de directie ook informatie over de schoolwerking en over evaluatieprocedures. Ook de pedagogische begeleidingsdienst organiseert intervisie voor deze doelgroep.

Tot nu toe gebeurde het doorgeven van informatie uit individuele nascholing vaak op een informele wijze. Sedert dit schooljaar is er een evaluatieformulier, waarop de betrokken leerkracht de vorming kan evalueren. Het document wil ook een stimulans zijn om ideeën in de praktijk uit te proberen.

De evaluatie van teamnascholing gebeurt vooral tijdens de lerarenvergadering. Of er hierbij ook concrete afspraken voor het vervolgtraject ontstaan, is niet altijd duidelijk. Bij het einde van het schooljaar wordt wel een 'stand van zaken' van lopende prioriteiten opgemaakt.

De directeur en de zorgcoördinator nemen deel aan intervisiemomenten binnen de scholengemeenschap en in de regio. Bij de start van haar nieuwe opdracht volgde de directeur een intensief vormingstraject, georganiseerd door de begeleidingsdienst. De school heeft nog nood aan een langetermijnplanning met een beperkt aantal prioriteiten en duidelijke implementatiestappen, die naast vorming ook voorziet in tijd en ondersteuning om de inzichten in de klas toe te passen. Toch zijn de inzichten uit recente nascholingen en studiedagen vaak duidelijk merkbaar in het didactisch handelen van teamleden.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

Motivering

De school heeft een duidelijke zorgvisie en werkt systematisch en doelgericht de leerbegeleiding uit. In het basisdocument staat de zorgpiramide beschreven. Alle teamleden kennen de inhoud en handelen ernaar. In een nieuwe visietekst gebruikt de school 'een vlinder' als metafoor. Daarmee geeft ze aan dat ze de eigenheid van elk kind respecteert. Kleuters en leerlingen mogen zich ontplooien op hun tempo en volgens hun mogelijkheden. De school draagt 'onderwijs op maat' hoog in haar vaandel.

Het zorgteam bestaat uit de directeur, de zorgcoördinator en twee zorgleerkrachten. Wekelijks is er een zorgoverleg. De zorgcoördinator werkt vooral op school- en leerkrachtniveau terwijl de zorgleerkrachten de kinderen ondersteunen. De taken zijn duidelijk afgebakend. Zowel in de kleuterafdeling als in de lagere afdeling levert het zorgteam een waardevolle bijdrage.

De school kent de laatste jaren een grotere instroom van anderstalige kinderen. Ze gaat daar heel bewust en doelgericht mee om. De school genereert een groot aantal SES-lestijden. Ze probeert in de kleuterklassen via de SES- en zorgwerking sterk te focussen op de taalverrijking bij kinderen die thuis geen Nederlands spreken.

In de kleuterafdeling laat de klasorganisatie het toe om klasintern te differentiëren. Voor de jongste kleuters maakt de kleuterleidster een onderscheid in het aanbod voor peuters en kinderen uit de eerste kleuterklas. De kinderverzorgster, die een aantal uren per week de kleuterleidster komt ondersteunen, neemt naast verzorgende taken ook soms de leiding bij pedagogisch-didactische activiteiten. Zo krijgt de klastitularis de mogelijkheid om kinderen

eens extra te observeren of iets extra in te oefenen. Ook in de tweede en derde kleuterklas zijn er vormen van differentiatie. Kinderen die het nodig hebben, krijgen momentane hulp, meer tijd of bijkomende kansen om bepaalde vaardigheden te verwerven.

In de lagere afdeling is de preventieve basiszorg goed uitgewerkt. De leerkrachten zorgen voor een gepaste begeleiding. Via verkorte en verlengde instructie komen ze tegemoet aan de aard en de noden van de leerlingen. De teamleden gebruiken de tempo- en niveaudifferentiatie die de methodes voor Nederlands en wiskunde bieden. Gevarieerde werkvormen dragen bij tot het actief leren en de zelfsturing van de leerling. In het contractwerk voorzien meerdere teamleden aangepaste taken.

De school heeft expliciet aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en sociale vaardigheden bij kinderen. Ze gebruikt daarvoor verschillende werkvormen en een bepaald pakket dat consequent uitgewerkt wordt doorheen de hele school. Ze koppelt daar in de lagere afdeling ook het rapport voor sociale vaardigheden aan. Het rapport gaat mee van de eerste tot de zesde klas.

Tijdens de overgangsgesprekken informeren de leerkrachten van aangrenzende leeftijdsgroepen elkaar over de vorderingen van de individuele kinderen. De leerkrachten beschikken over het kinddossier van de kinderen van hun klas. Het dossier bevat veel documenten en is in de lagere afdeling nog weinig overzichtelijk.

De school volgt haar kinderen nauwgezet op. In de kleuterafdeling gebruikt ze daarvoor een observatiesysteem dat gelinkt is aan de ontwikkelingsaspecten uit de verschillende ontwikkelingsdomeinen. Kleuters van de tweede en derde kleuterklas leggen een taaltest af. De oudste kleuters maken een schoolrijpheidstest. Zo weet het team welke kinderen bijzondere aandacht vragen. Voor de meeste kinderen vormt de overgang naar de lagere afdeling geen probleem.

Het team van de lagere afdeling beschikt over hetzelfde observatiedocument als de kleuterafdeling. Bepaalde aspecten in het instrument zijn voor leerlingen minder relevant. De zinvolheid kan in vraag gesteld worden.

De leerkrachten gebruiken eigen proeven, de proeven van de leerpakketten en genormeerde tests uit het leerlingvolgsysteem om de leerlingen te evalueren. Ze maken foutenanalyses en ontdekken de kinderen waarvoor verhoogde zorg nodig is.

Het zorgteam biedt gepaste ondersteuning waar het nodig is. De hulp bestaat zowel uit preventieve als remediërende tussenkomsten en kan klasintern of klasextern zijn. De tussenkomsten zijn vraaggestuurd en meestal nuttig ingevuld.

De teamleden bereiden de kindbesprekingen goed voor. Ze omschrijven het probleem, ze geven aan wat ze al ondernomen hebben en stellen een zorgvraag. De positieve kenmerken van het kind worden niet vergeten. In sommige gevallen kan de zorgvraag concreter geformuleerd zijn.

Tijdens het voor-MDO of MDO (multidisciplinair overleg) maken de betrokkenen de nodige afspraken. Deze krijgen een plaats in een goed uitgewerkt stappen- of handelingsplan. De tussenkomsten van de CLB-medewerkers (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) worden gewaardeerd. De teamleden krijgen concrete tips en ondersteuning.

De school informeert en betreft de ouders snel bij de uitwerking van het handelingsplan of bij compenserende maatregelen.

De school houdt rekening met meer- of hoogbegaafde kinderen. Ze zoekt naar gepaste uitdagingen en staat open voor een versneld traject.

Het team geeft aan dat het effect van een consequente zorgaanpak zich vertaalt in goede resultaten. Vooral de preventieve aanpak leidt tot een hoger welbevinden bij de kinderen. Er heerst een sterke cultuur van reflecteren en bijsturen op deze school. Dagelijkse reflecties gebeuren op niveau van het individuele kind maar ook in functie van de klaspraktijk.

De directeur en de zorgleerkracht introduceren waardevolle nieuwe inzichten in de school op basis van gerichte bijscholingen. De teamleden staan open voor actuele evoluties en zijn vernieuwingsbereid.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

De directeur staat haar vierde jaar in deze functie. Ze heeft ondertussen een vrij duidelijk zicht op de werkpunten van de school en op de sterktes van het team.

Ondanks de vele materiële en organisatorische bekommernissen, krijgen ook pedagogisch-didactische beleidsaspecten haar aandacht. Vanuit haar vorige opdracht heeft ze een sterke affiniteit met de leerbegeleiding van kinderen. Een belangrijk deel van de aandachtspunten situeert zich op dit vlak.

Hierbij kan ze ook rekenen op de zorgcoördinator, die heel wat beleidsondersteunende taken op zich neemt. Samen brengen ze een aantal vernieuwingsvoorstellen in de school binnen.

De directeur vraagt frequent ondersteuning van de pedagogische begeleiding, onder andere bij het uitwerken van prioriteiten en bij het organiseren van klasbezoeken. Deze laatste ziet ze als instrumenten om de implementatie van lopende prioriteiten na te gaan. Ze koppelt er ook een nabespreking aan.

Met uitzondering van 'zorg', is er op beleidsniveau nog weinig taakverdeling. Gedeeld leiderschap, als kans om medeverantwoordelijkheid en jobvoldoening te stimuleren, heeft nog groeikansen. De werkgroepen die er zijn, hebben vooral een beperkte bevoegdheid op praktisch-organisatorisch vlak. Er zijn wel opties om ook op inhoudelijk vlak taken te delegeren aan een werkgroep.

Binnen het team leeft specifieke expertise die nog meer kan renderen om collega's te ondersteunen bij vernieuwingstrajecten. Informeel gaan sommige collega's wel bij elkaar te rade.

Het team voelt een nood aan geregelde structurele overlegmomenten, waarop ze inhoudelijke aspecten te gronde kunnen doorpraten en leren uit elkaars visie en praktijk. De maandelijkse lerarenvergadering voldoet daar voor een stuk aan, zeker op het vlak van zorg, dat een vast agendapunt is. Maar verder steunt onderwijskundig overleg vaak op vrijwilligheid buiten de lestijden.

Informatiedoorstroming gebeurt vooral via de wekelijkse nieuwsbrief en tijdens informele gesprekken. Onder meer de spreiding over meerdere gebouwen, maakt de zorg voor een duidelijke en open communicatie nog dwingender voor de realisatie van een gezamenlijke doelgerichtheid.

De school vindt leerlingenparticipatie belangrijk en organiseert daarvoor een leerlingenraad, met vertegenwoordigers die jaarlijks verkozen worden. De affiches in de lopende campagne wijzen erop dat kinderen de kans krijgen om effectief voorstellen in te brengen en te realiseren.

Twee jaar geleden organiseerde het team een zelfevaluatie over de globale schoolwerking. De resultaten uit de enquête werden grondig doorgepraat. De huidige behoeftanalyse in het nascholingsplan verwijst nog naar enkele conclusies uit die schooldiagnose.

De analyse van leerlingenresultaten staat vooral in het teken van ondersteuning van de kinderen in hun leerproces. Er zijn enkele voorbeelden van reflecties op klas- en schoolniveau, onder andere voor begripend lezen en spelling.

Outputgegevens uit schooloverstijgende toetsen worden nog te weinig benut in functie van kwaliteitsverbetering binnen het hele team. Voorlopig trekt enkel de leerkracht van de hoogste klas daaruit conclusies voor haar aanbod.

Dit geldt ook voor de resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs. Maar hier loopt wel al overleg met scholen voor secundair onderwijs. Er wordt bij gelegenheid ook gepolst naar ervaringen bij de overstap.

Kwaliteitszorg steunt in deze school vooral op de alertheid van het team voor nieuwe ontwikkelingen en op de bereidheid en inzet om die aan te pakken. Ook de reflectieve ingesteldheid van de meeste teamleden is hierbij een belangrijke meerwaarde.

De school heeft nog geen expliciete visie op talenbeleid uitgeschreven. Toch neemt ze waardevolle initiatieven om de taalvaardigheid bij de kinderen te verhogen. Ze is zich bewust van de veranderde instroom en wil aan de kinderen (en ouders) die een andere thuistaal hebben, een maximale ondersteuning bieden. De verteltafels, de verteltassen, de boekpromotie, de voorleesmomenten en het tandemlezen zijn voorbeelden van goede praktijk.

De school beschikt over 33 SES-lestijden, die ze vooral wil inzetten om haar taalvaardigheidsonderwijs te optimaliseren. Ze onderzoekt welke kinderen meer hulp nodig hebben om de doelen te realiseren en zet op die manier het gelijkekansenonderwijs verder.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed ?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerkrachten van de kleuterafdeling organiseren een geïntegreerd aanbod dat voldoende ruim is om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie na te streven.
- In de lagere afdeling bieden de inspanningen van het team de nodige garantie om de eindtermen voor Nederlands en wereldoriëntatie, bij de meeste leerlingen te bereiken.
- Het team neemt waardevolle initiatieven om de taalontwikkeling van anderstalige kinderen te ondersteunen.
- De school heeft oog voor een brede vorming, met kansen voor een actieve betrokkenheid van kinderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het team is alert voor nieuwe onderwijsontwikkelingen en toont een hoge bereidheid om deze vernieuwingen te integreren in hun didactisch handelen.
- De leerbegeleiding is sterk uitgewerkt. Onderwijs op maat staat daarbij centraal. Zowel preventieve en remediërende tussenkomsten leiden tot een hoger welbevinden en goede resultaten.

Wat betreft het algemeen beleid

- Op beleidsniveau krijgt het pedagogisch-didactische luik ruime aandacht.
- De reflectieve instelling van het team biedt een meerwaarde bij het streven naar kwaliteit op klas- en schoolniveau.

6.2 Wat kan de school verbeteren ?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school kan verder nadenken over een efficiënte, maar haalbare strategie om continuïteit en volledigheid voor het aanbod bij wereldoriëntatie te blijven opvolgen.
- Vooral in de lagere afdeling, kunnen afspraken over een beperkte selectie van leerplandoelen een doelgerichte aanpak verbeteren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een beperkte selectie van het aantal prioriteiten kan een grondige, ondersteunde implementatie ervan in de klaspraktijk bevorderen.
- De school kan de interne expertise nog meer benutten bij vernieuwingstrajecten. Structureel overleg kan nog ruimere kansen scheppen om waardevolle ideeën te laten doorstromen naar het hele team.
- Om de totale ontwikkeling van de leerlingen op systematische en graduele wijze in kaart te brengen, kan de lagere afdeling een functioneler observatiedocument hanteren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school kan outputgegevens nog efficiënter aanwenden in functie van kwaliteitszorg op schoolniveau.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies m.b.t. erkenningvoorwaarde voldoen aan de onderwijsdoelstellingen

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

GUNSTIG

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Johan Kets

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: